

Sjezd stařešinů Gymnázia Uherské Hradiště – 26. září 2010

Představení maturitního ročníku 1960

Mgr. Zdeněk Pilát

Hezkou a příjemně strávenou poslední zářijovou neděli Vám všem, kteří jste přijali pozvání na tradiční setkání stařešinů hradištského gymnázia. Mám pocit, že v poslední době všeobecně ubývá sil, vůle i času pro setkání lidí, kteří si mají co říci. Jsem rád, že v našem případě to neplatí.

Milí spolužáci a přátelé, dámy a pánové!

Dny jdou, roky volají, čas pospíchá jako řeka. Jako by to bylo včera, kdy jsme z rukou našich profesorů přebírali maturitní vysvědčení. Ještě slyším slova profesora Františka Ptáčka – Piláte, řez jehlanem nemá vůbec nic společného s jehličnanem či s jarní úpravou ovocných stromů a vlak vyjíždějící z města A i bez tvého mudrování určitě dojedede do města B. A to jsem se měl v češtině ještě hexametrem přichýlit k nějakému dubisku, když jsem v skrytu jinošské duše hledal úplně jiný, daleko líbeznější objekt. A to si vemte všechny ty zalomené tyče ponořené do kapaliny, čtverce nad odvěsnami nebo ný, natý, itý, ičitý a jiné haraburdí. Rád se Vám přiznám, že v tom výhrůžně slibovaném „těžkém životě“ jsem se nikdy s ničím tak nesmyslným nepotkal. Snad jen v křížovkách. Teď však již z vážnějšího soudku.

Naše dnešní setkání patří návratům. Cítíme to všichni. A vzpomínky na okamžiky a události v mládí se s moudrostí let promítají do prostoru za přivřenými víčky často a pravidelně, sunou se zvolna, navíjené vykupující nádherou života. Probuzeny, vyvolány prazvláštními, nečekanými doteky. A ať jsme jakkoli moudří a spravedliví, najednou znovu pocítíme, že nikdy nebyla tak krásná léta, tak krásné podzimy a zimní chumelenice jako tenkrát, kdy jsme dýchali věkem půvabu, přitažlivosti i zranitelností mládí. Miluji dodnes ten čas, z něhož nad sebemenší radostí a pod závanem tajemství vyskočí plamínek, který se tak často vrací. Dost možná, že trochu jiný a skromnější než ten, který jsme poznali před mnoha a mnoha lety, ale zas trvalejší: čisté radosti našeho studentského mládí.

A v těchto jedinečných okamžicích je vždycky čas jít na návštěvu. I proto jsme dnes tady, ve Slováckém divadle. Náš maturitní ročník 1960 má v této souvislosti přece jen výjimečné postavení. Je celý zlatý. Psal se rok 1957, kdy se nám po vykonání závěrečných zkoušek na osmiletce otevřely brány tehdejší jedenáctileté střední školy na Komenského náměstí. Sešlo se nás v pěti třídách devátého ročníku 148 spolužáků a našimi třídními profesory se stali Josef Hubáček, Jan Slováček, Josef Pilát, Oldřich Skrášek a Zdeněk Polách. A protože díky vynálezu ministra Zdeňka Nejedlého

škola doslova praskala ve švech, byla o rok později otevřena ve Starém Městě druhá jedenáctiletka, do níž odešli s řadou našich vrstevníků i někteří profesori a učitelé. A aby absurdit nebylo málo, už v roce 1959 se jedenáctileté střední školy staly pro změnu dvanáctiletkami, takže na našich maturitních tablech vévodí v záhlaví název Dvanáctiletá střední škola. A třebaže některé třídy měly na nich již nalepené fotografie se slušivými obleky a motýlky, aktuální vznik Československé socialistické republiky s novým okleštěným státním znakem a horlivost některých výše postavených nás jaksepatří zaskočila. Přinutili nás totiž vyfotit se znovu, tentokrát ve svazáckých košilích. S okleštěnou duší a před pokřiveným zrcadlem.

Jsem však přesvědčen, že drtivá většina z nás prošla i po těchto neblahých zkušenostech svým životem úspěšně, spokojeně a se ctí, jak o tom svědčí naše curriculum vitae. Dost možná, že všechny ty roky přitom nebyly nejskvělejší. A ani nemohly být. Ale jabloň také nerodí každý rok stejně a přece se pokaždé těšíme, jak pokvete a jaká budou jablka. Tohle těšení si každý z nás po léta ukrýval do svého nitra jako poklady nejvzácnější a vrací se k nim pro potěchu srdce (pro jejich čistotu a krásu) i povzbuzení a posilu (v dobách složitých i zlých) i pro ujištění, že jde správnou a dobrou cestou.

Šestnáct našich spolužáků se však dnešního jedinečného setkání bohužel nedožilo. Chtěl bych jménem nás všech uctít jejich památku ujištěním, že ani dnes na ně nezapomínáme, že je stále máme rádi. Že si možná jen odskočili pro žákovskou knížku či domácí úkol a jaksi se s návratem opozdili. A totéž platí o našich profesorech, kdy s mnohými z nich nás ještě v době jejich života spojovaly ony příslovečné „slavnosti porozumění“ a kdy se navazovala vzácná přátelství, trvajících často několik desetiletí. I pro ně bude neustále platit, že pěkná vzpomínka je nejkrásnějším rájem, z něhož nemůžeme být vyhnáni.

Milí čerství stařešinové čili spolužáci z dávnověku, věřím, že nám dnes bude spolu dobře. Už proto, že jsme ve věku, kdy si nemůžeme dovolit, abychom se cítili špatně. I když – jak říká klasik – tragédie pokročilých let nespočívá v tom, že stárneme, ale v tom, že zůstáváme stále mladí.

Přeji Vám ze srdce hezký a pohodový den a za dva roky opět na shledanou.

A nezapomeňte, burčákem se neřuká!